

економічним забезпеченням, яке об'єднує методичне та ресурсне, та організаційним, яке включає внутрішньо-нормативне та інформаційно-комунікаційне. Особливу роль в забезпеченні ефективності менеджменту персоналу відіграє синтезований капітал який особи є інтелектуальний, соціальний та людський.

ЛІТЕРАТУРА

1. Малярець Л. М., Пономаренко Н. М. Управління процесом росту власного капіталу підприємства: монографія. Харків: ХНЕУ, 2011. 131 с.
2. Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. Управління персоналом: підручник. Київ: КНЕУ; Краматорськ: НкМЗ, 2013. 666 с.
3. Управління персоналом : підручник / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, А. І. Гордійчук, І. В. Шубала, М. І. Дзямулич, О. В. Потьомкіна, О. В. Середа; за заг. ред. О. М. Шубалого. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. 404 с.
4. Шевченко В. С. Управління персоналом : конспект лекцій. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 121 с.

ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНУ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Гурська Л. Л.

*викладач економічних дисциплін,
відокремлений структурний підрозділ «Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і природокористування України»*

Сьогодні Україна переживає найтривожніший момент у своїй історії. Щоб вистояти у війні та перемогти нашій країні потрібна не лише сила зброї, а також міцне економічне підґрунтя. Півторарічне протистояння російській агресії перевело економіку України в режим воєнного функціонування із значною кількістю обмежень, що наразі уже відчуються у всіх галузях народного господарства та зумовлюють вагомий негативний вплив на подальший розвиток держави.

Унаслідок розгортання Російською Федерацією повномасштабної війни проти України припинила роботу більш як третина промислових підприємств. За оцінками Київської школи економіки, до середини 2023 р. загальна сума прямих збитків підприємств, включно з державними, та приватних осіб-підприємців оцінюється в \$13 млрд. З них \$9 млрд – частка збитків великих та середніх підприємств. Загальні непрямі втрати сягають \$33,1 млрд., а необхідна сума для відновлення підприємств – \$24,9 млрд. [3].

Колосальні збитки, які нанесені економіці України військовою агресією, мають кількісний вимір, а ВВП України на даний час залежить від лінії фронту.

У той же час, унікальність ситуації полягає в тому, що, з одного боку, наявними є важкі деструктивні процеси внаслідок воєнних дій. А з іншого, відкриваються можливості, що до початку воєнних дій розглядалися лише як потенційні горизонти розвитку:

- фактична енергетична євроінтеграція України з підключенням до європейського енергетичного простору ;

- набуття Україною статусу кандидату у повноцінні члени ЄС.

В умовах воєнного конфлікту, наукова спільнота також демонструє значне поживлення інтересу до проблем повоєнної відбудови. Очевидно, що відновлення економіки післявоєнної України буде поетапним. Вважаємо, що секторальний розвиток має будуватися на основі синергетичного ефекту в умовах вкрай обмежених ресурсів та масштабних збитків в залежності від масштабів руйнування та наявності коштів із залученням іноземних інвестицій. Парадокс України в тому, що попри воєнні дії, іноземний інвестор більше вірить в можливості країни, ніж потенційний внутрішній інвестор і навіть сьогодні для іноземних інвесторів Україна залишається привабливим ринком.

Аналітики визначають 10 основних галузей національної економіки, які мають суттєвий інвестиційний потенціал:

- оборонно-промисловий комплекс (\$43 млрд доларів інвестиційного потенціалу), що направлений на задоволення потреб сил безпеки та оборони задля захисту держави в майбутньому;

- металургія та металообробка (\$26 млрд. доларів інвестиційного потенціалу);

- енергетика (\$177 млрд доларів інвестиційного потенціалу);

- природні ресурси (\$5,6 млрд інвестиційного потенціалу);

- агропромисловий комплекс (\$34 млрд. доларів інвестиційного потенціалу);

- логістика та інфраструктура (\$123 млрд. доларів інвестиційного потенціалу);

- промислове виробництво (\$16 млрд. доларів інвестиційного потенціалу);

- деревообробка та меблеве виробництво (\$5 млрд. доларів інвестиційного потенціалу);

- фармацевтика (\$19 млрд. доларів інвестиційного потенціалу);

- інноваційні технології (\$11 млрд. інвестиційного потенціалу) [2].

Отже, резюмуючи викладене, вважаємо:

1. Україна повинна приймати безпосередню участь у підготовці та впровадженні міжнародних заходів з відновлення економіки та пропонувати закордонним партнерам власне бачення подальшого повоєнного розвитку.

2. Кожна з моделей закордонного досвіду допомоги повоєнному розвитку, що випробувані в різних країнах, мають бути проаналізовані та застосовані комплексно і з урахуванням дії факторів, що наявні в Україні.

3. Війна в Україні може стати пролонгованою за терміном, тому розробка власного повоєнного економічного плану повинна урахувати не тільки мирні потреби, а й завдання наявної воєнної протидії агресору та початкових заходів для підготовки повноцінної повоєнної розбудови.

4. Україна вийде з війни в оточенні розвинених країн. Тому, інтеграційним базисом має стати зона вільної торгівлі з ЄС, а політичним – перспектива членства у Євросоюзі.

5. Основна увага програм та планів розбудови повоєнної економіки України – перетворення її з сировинної моделі на виробничу, інноваційну, енергонезалежну. Фокусування на інноваційній складовій, механізмах сприятливого оподаткування,

розвитку промисловості та секторів з високою доданою вартістю, людського капіталу є гарантією глобальної перспективи для бурхливого розвитку повоєнної економіки України.

Отже, для повоєнного відновлення України пріоритетним напрямком має стати залучення іноземних інвестицій, які принесуть капітал та нові технології для модернізації економіки країни. Іноземні інвестиції – це один з ключів повоєнного відновлення нашої держави, до інтеграції ринково орієнтованої й демократичної України в Європу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інвестування в Україну під час війни. URL : <https://trans.info/ua/investuvannya-v-ukrayinu-pid-chas-viyny-327240>
2. Підтримка інвестицій у промисловість України в умовах війни та повоєнного відновлення. URL <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pidtrymka-investytsiy-u-promyslovisht-ukrayiny-v-umovakh-viyny-ta>
3. «Росія заплатить» – проєкт зі збору, оцінки й аналізу інформації про матеріальні втрати України від війни з Росією. URL: <https://kse.ua/ua/russia-will-pay/>

УПРАВЛІННЯ СПРОМОЖНІСТЮ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД РІВНЕНЩИНИ

Далюк Н. Я.

*старший викладач кафедри менеджменту
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

Відповідно до Методики формування спроможних територіальних громад [1] громада повинна забезпечити виконання політичної, економічної, соціально-культурної та екологічної функцій. Тому концептуально поняття спроможності територіальної громади розглядається з різних точок зору.

О. В. Ольшанський розглядає внутрішню та зовнішню спроможність, вказуючи, що «фундаментальним посилком (спроможності територіальної громади) має бути адекватність завдань і можливості виконання їх, що спирається на потенціал громади як сукупність ресурсів» [2]. А. П. Павлюк акцентує увагу на тому, що «поняття спроможності територіальної громади зведено до здатності надання на належному рівні послуг населенню», з урахуванням механізмів економічного розвитку територіальної громади [3]. О. В. Сизоненко стверджує, що варто розрізняти такі три види спроможності як потенціальну чи розрахункову; спроможність, яка юридично визнається КМУ; та реальну спроможність [4].

Станом на початок 2023 року усі 64 територіальні громади Рівненської області визнані фінансово спроможними та перебувають на прямих міжбюджетних відносинах з державним бюджетом. Громади, які взяли на себе ініціативу і були в числі першопрохідців, завдяки, насамперед, інфраструктурній субвенції, опинилися на початку в дещо кращому становищі. У них були і конкретні справи